

3. Економічна активність населення. – К.: Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/11/Arch_ean_zb.htm.
4. Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» № 2982-IV від 18 жовт. 2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2982-15>.
5. Когатько Ю.Л. Бідність сільського населення України / Ю.Л. Когатько // Демографія та соціальна економіка. – 2015. – №1 (23). – С. 32-43.
6. Кропивко М.Ф. Організація та планування комплексного розвитку агропромислового виробництва і сільських територій в умовах децентралізації владних повноважень / М.Ф. Кропивко // Економіка АПК. – 2014. – №7. – С. 109-120.
7. Лібанова Е.М. Бідність населення України: методологія, методика та практика аналізу: монографія / Е.М. Лібанова // Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана», НАН України, Ін-т демографії та соц. дослідж. – К., 2008. – 330 с.
8. Прокопа І. Депресивні сільські території: методичні засади вивчення / І. Прокопа, О. Попова // Економіка України. – 2007. – №8. – С. 61-70.
9. Рябоконь В.П. Кадри села: проблеми формування і закріплення / В.П. Рябоконь // Економіка України. – 2010. – №5. – С. 115-119.
10. Саблук П.Т. Наукові економічні центри розвитку сільських територій в управлінні аграрною наукою / П.Т. Саблук, Л.І. Курило // Економіка України. – 2014. – №5. – С. 51.
11. Сільське господарство України. – К.: Держслужба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/07/Arch_sg_zb.htm.
12. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2020 року / Ю.О. Лупенко, М.Й. Малік, О.Г. Булавка та ін.; за ред. Ю.О. Лупенка та О.Г. Булавки. – К.: ННЦ ІАЕ, 2013. – 74 с.
13. Теорія, політика та практика сільського розвитку; за ред. д-ра екон.наук, чл.-кор. НАНУ О.М. Бородіної, д-ра екон. наук, чл.-кор. УААН І.В. Прокопи // НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2010. – 376 с.
14. Хвесик М.А. Модернізація водогосподарської інфраструктури як фактор прискорення соціально-економічного піднесення сільських територій / М.А. Хвесик, В.А. Голян // Економіка АПК. – 2014. – №7. – С. 121-126.
15. Barrett Garry F., 2000. «The effect of educational attainment on welfare dependence: Evidence from Canada», Journal of Public Economics, Elsevier, vol. 77 (2), pages 209-232, August.
16. Perry C.S. Economic activity and social indicators: A rural-urban discontinuum? / C.S. Perry // American Journal of Economics & Sociology. – 1984. – № 43 (1). – P.61-74.
17. Rural realities in the European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.ec.europa.eu>.

Стаття надійшла до редакції 04.07.2015 р.

*

УДК 331.5(1-22)

*В.А. ТКАЧУК, кандидат економічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри економіки праці та
розвитку сільських територій
Національний університет біоресурсів і
природокористування України*

Організаційно-економічні засади ефективної зайнятості сільського населення

Постановка проблеми. У сучасній мінливій економіці постійно відбуваються зрушення обсягу й структури попиту на працю. Це диктує необхідність гнучкіших відносин роботодавців і працівників, відповідних якісних характеристик робочої сили на ринку праці, вдосконалення способів адаптації та соціального захисту працівників. Остання світова фінансово-економічна криза чітко

показала, що в умовах посилення процесів інтеграції й глобалізації економік існуючий механізм регулювання зайнятості потребує суттєвого удосконалення.

Важливим фактором модифікації економічних відносин є формування ринку праці, що відіграє істотну роль у поліпшенні якості робочої сили, її розподілі та перерозподілі, а також у підвищенні мотивації праці. Сучасна кон'юнктура сільського ринку праці характеризується значним переважанням пропозиції

© В.А. Ткачук, 2015

робочої сили над її попитом, що пов'язано з різким скороченням обсягів сільськогосподарського виробництва, згортанням соціальної сфери села й інших секторів сільської економіки, а також з орієнтацією реорганізованих сільськогосподарських підприємств на інтенсифікацію праці. Як наслідок, на селі різко загострилася проблема зайнятості. Темпи зростання та рівень сільського безробіття вищі порівняно з містом і відображають не тільки зростаючий загальний дефіцит робочих місць, а й регіональні та структурні невідповідності між пропозицією і попитом на робочу силу. Сформовані соціально-економічні умови не сприяють здійсненню ротації кадрів та залученню молодих працівників у галузі сільської економіки. Агросфера висуває нові вимоги до професійно-кваліфікаційного складу кадрів, зростає потреба в універсалізації працівників, їх багатопрофільній професійній підготовці, у розвитку мобільності й конкурентоспроможності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сільська місцевість має свої особливості у формуванні ринку праці, які ускладнюють його регулювання – це територіальна роздробленість; локальність окремих ринків праці та їхня монофонія; сезонна потреба в робочій силі. Дослідження проблеми формування зайнятості сільського населення зумовлюється ще й тим, що держава і місцеві органи в умовах тривалої економічної кризи та перебудови всієї економічної системи недостатньо приділяли уваги регулюванню цих процесів.

Дослідження проблеми зайнятості займає одне з провідних місць у наукових працях вітчизняних учених: Д.П. Богині [1], О.А. Бугуцького [2], Ф. Гнибіденка [4], О.А. Грішнєвої [5], В.С. Дієспєрова [6], М.І. Долішнього [7], Ю.М. Краснова [12], Г.І. Купалової [13], Е. М. Лібанової [14], П.П. Мазурка [15], М.Й. Маліка [16], Л.О. Мармуль [17], І.Л. Петрової [22], В.М. Петюха [23], К.І. Якуби [26] й зарубіжних вчених [27-30]. Але економічна наука та практика України нині ще не мають моделі дієвого механізму впливу на формування зайнятості на селі, адекватного сучасному стану ринкових перетворень. Комплексний і системний підхід до цієї проблеми майже

відсутній. За цих умов очевидна необхідність розробки й прийняття дієвих заходів, спрямованих на запобігання на селі масового безробіття та підвищення збалансованості ринку праці, що й визначає актуальність теми.

Мета статті – обґрунтувати механізм організаційно-економічного забезпечення ефективної зайнятості сільського населення.

Виклад основних результатів дослідження. В умовах ринкових виробничих відносин вирішальним чинником на ринку товарів і праці стає конкуренція. Саме в цих умовах зайнятість у сільськогосподарському виробництві повинна досягати рівня не тільки повної та продуктивної, а й бути ефективною, тобто поєднувати в собі всі соціально-економічні умови – високий рівень доходів згідно з вкладеною працею й рівнем продуктивності виробництва, відповідності працівника робочому місцю за набутою освітою та кваліфікацією, забезпеченості гідними умовами життя й соціальними благами. Доцільним є раціональне поєднання державного регулювання у сфері зайнятості на селі з розробкою регіональних програм розвитку окремих територій.

Трансформаційні зміни в економіці потребують розробки механізму регулювання зайнятості, який би сприяв керованості процесами використання трудового потенціалу і досягнення ефективної зайнятості. Розробка правильних підходів до управління процесами на ринку праці враховує економічні, соціальні, демографічні проблеми та регіональні пріоритети, які впливають і визначають його стан. Основним завданням регулювання зайнятості є поліпшення якості та конкурентоспроможності робочої сили, вдосконалення системи оплати праці, підвищення і розподіл доходів, соціальна підтримка, створення робочих місць, розвиток соціальної інфраструктури. Важливу роль у забезпеченні ефективної зайнятості має відігравати механізм регулювання зайнятості, складовими якого є п'ять взаємозв'язаних блоків (рис.). Вони забезпечують процес регулювання з урахуванням принципів зайнятості згідно із Законом України «Про зайнятість населення» й чинників, що впливають на процес ефективної зайнятості.

Складові механізму регулювання зайнятості

Джерело: Розроблено автором.

У формуванні та реалізації механізму регулювання зайнятості визначаються стратегічні й тактичні цілі. Перші мають довгостроковий характер і підґрунтям їх визначення є прогнози економічного та соціального розвитку. Тактичні цілі визначаються короткостроковим терміном дії, залежать від пріоритетів і стану соціально-економічного розвитку суспільства та спрямовані на координацію прогнозних напрямів.

Основою механізму регулювання зайнятості є система регуляторів, які активізують механізм саморегулювання ринкових процесів. До системи регулювання належать правові, економічні, соціальні, фінансові й організаційні важелі. Вони забезпечують цілісність, якість та об'єктивність програм на макро- і мікрорівні, а також спрямовані на формування державних гарантій у сфері зайнятості.

Із метою сприяння ефективній зайнятості населення на регіональному рівні розробляються програми регулювання зайнятості.

Методологічною базою їх обґрунтування є рекомендації щодо показників, за якими оцінюється ситуація на ринку праці та визначається ступінь його напруженості. Основою визначення пріоритетних напрямів є прогнозні оцінки зайнятості населення, розрахунки зайнятості з урахуванням макроекономічних показників економічного й соціального стану та тенденції їхнього розвитку.

Процес розроблення програм регулювання зайнятості відбувається поетапно й передбачає організаційну і методологічну цілісність, інформаційне забезпечення, координацію й узгодженість на різних рівнях. Система управління процесами регулювання зайнятості будується на трьох рівнях, а саме: макрорівень – державне управління; мезорівень – регіональні структури; мікрорівень – підприємства та організації. Кожний рівень діє за відповідними напрямками, функціями і розв'язує завдання згідно з цілями системи.

Програма сприяння ефективній зайнятості ґрунтується на оцінці поточного стану й основних тенденціях соціально-економічного розвитку та розвитку ринку праці, на прогнозі макроекономічних показників економічного і соціального розвитку на перспективу.

Пріоритетні й основні напрями регіональних програм сприяння ефективній зайнятості в аграрному секторі доцільно передбачати як:

- 1) економічні заходи щодо сприяння ефективній зайнятості;
- 2) заходи щодо підвищення рівня доходів сільського населення;
- 3) заходи соціального розвитку;
- 4) заходи з питань професійно-освітньої підготовки кадрів і поліпшення якості робочої сили;
- 5) заходи щодо поліпшення умов праці та охорони здоров'я працівників;
- 6) соціальний захист населення.

Згідно з оцінкою факторів, що забезпечують ефективну зайнятість у регіоні й підвищення рівня життя сільського населення, доцільно вдосконалити механізм мотивації зайнятості. Складовою мотиваційного механізму є доходи від трудової діяльності, доходи від власності та інші доходи. Розв'язання цієї проблеми можливе через розробку і реалізацію економічно й соціально обґрунтованої політики зайнятості та доходів.

Україна має 41,8 млн га сільськогосподарських угідь (69% загального фонду земель) [11], а частка продукції аграрного сектору в зовнішньоторговельному обороті країни становить понад 19,7% [8]. Сільське господарство – це галузь зі стабільною висхідною динамікою, яка зберігалася навіть у період кризи 2008-2009 років до середини 2012 року. У січні-травні 2015 року індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з відповідним періодом 2014 року становив 94,6%. За інформацією Державної служби статистики України, у січні – травні 2015 року порівняно з відповідним періодом 2014 року обсяг вирощування худоби та птиці скоротився на 3,0%, у т.ч. великої рогатої худоби – на 4,4, птиці всіх видів – на 5,9, але збільшилося вирощування свиней на

4,4% [19]. При цьому, трудомістке виробництво зосереджено саме в дрібних виробників, які вирощують 90% овочів і картоплі, утримують 66% поголів'я великої рогатої худоби й 55% поголів'я свиней [24].

Україна, 90% площі якої становлять сільські території, де проживає третина населення, вирізняється низьким рівнем підтримки сільського господарства [25]. Через диспаритет цін на продукцію промисловості, що споживається у сільському господарстві, та цін на сільськогосподарську продукцію відбувається «проїдання» навіть цих коштів. Обмежені можливості дрібного землевласника щодо застосування механізації і впровадження нових технологій, вимушене використання здебільшого ручної праці, слабкий розвиток сільських територій зумовлюють постійний відплив економічно активного населення: 41% жителів села – пенсіонери, а 18% досягли віку 65 років.

Реалізовані у 2008-2011 роках заходи Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року не призупинили негативні тенденції. Більшість із завдань Програми не виконані в повному обсязі, а такі заходи, як компенсація витрат підприємств АПК щодо будівництва у сільських населених пунктах об'єктів соціальної сфери та місцевих газових трубопроводів, стимулювання розвитку депресивних територій, реформування системи аграрної освіти тощо з державного бюджету не фінансувались, а відтак і не виконувались [10].

Згідно із Законом України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» від 18.10.2005 р. № 2982-IV комплексний розвиток сільських територій є стратегічною метою державної аграрної політики в Україні. Основними складовими визначені: забезпечення надійного функціонування соціальної інфраструктури села; формування системи державного регулювання демографічних процесів сільського розвитку, реалізація програм стимулювання розвитку депресивних територій; вирівнювання умов життєдіяльності міського й сільського населення; сприяння збільшенню зайнятості сільського населення; збереження та розвиток малих, віддалених і таких, що занепадають, сільських поселень; сприяння

підвищенню рівня доходів сільського населення, стимулювання закріплення на селі спеціалістів сільського господарства, освіти, культури, охорони здоров'я і побутового обслуговування тощо.

Розвиток сільських територій прямо залежить від якості управління трудовим потенціалом (забезпечення умов для його збереження й відтворення, створення можливостей для ефективного використання робочої сили, регулювання мобільності працівників [3]). Оцінюючи стан і перспективи поліпшення ситуації щодо розвитку трудового потенціалу села та забезпечення сільського населення робочими місцями, слід зупинитися на таких аспектах: знецінення вартості сільської праці й надання великими агропідприємствами переваги екстенсивному землеробству; недооцінка внеску особистих селянських господарств (дрібних землевласників); тінізація сільського ринку праці; руйнація соціальної інфраструктури та позапрофесійних форм підтримки і розвитку людського потенціалу сільських територій; недостатня увага до диверсифікації ринку праці (до неаграрної зайнятості); міграційні процеси на сільських територіях; зниження рівня зайнятості, відсутність якісних робочих місць, руйнація неаграрних секторів та низькі можливості альтернативної зайнятості на селі.

В Україні політика зайнятості реалізується через державні й регіональні програми, орієнтовані на підтримку вразливих груп населення (особи з інвалідністю, молодь, жінки, особи старшого віку), проте пропонувані заходи, здебільшого, спрямовані на адаптацію ринку праці до наявних економічних реалій, і питання ефективної зайнятості населення вони не вирішують.

На початку 1990-х років сільська місцевість вважалася працедефіцитною, але вже з 1994 року рівень безробіття селян перевищує аналогічний показник для міського населення. В 2009 році негативна ситуація ускладнилася частковим поверненням селян, вивільнених у містах через фінансово-економічну кризу. На кінець 2012 року навантаження на одне робоче місце в сільському господарстві становило 55 осіб (від 14 в АР Крим до 608 у Луганській і 302 у Чер-

каській областях) [20]. Хоча наведена статистика не відображає повною мірою реальний стан, адже розраховується лише для працівників сільського господарства (дані щодо неаграрної зайнятості у звітності «Кількість безробітних сільської місцевості й працівників сільського господарства та їх працевлаштування по регіонах» не наводяться), але показує, що проблема сільського безробіття значно загострилася.

Рівень сільськогосподарського освоєння територій в Україні (72,0%) є таким, що резервів екстенсивного залучення нових земель майже немає [18]. Розв'язання проблеми сільської зайнятості лежить поза межами сфери аграрного виробництва як такого, і необхідно зосередитися на диверсифікації форм зайнятості в позааграрній сфері сільського ринку праці, з якою щільно пов'язаний розвиток села [21].

Задля пом'якшення проблеми зайнятості сільського населення необхідно сприяти диверсифікації форм зайнятості й розвивати неаграрну зайнятість на сільських територіях, для чого вивчити наявний ресурсний потенціал і потреби у продукції та послугах конкретних сільських територій. Із цією метою здійснити оцінку [9]:

геодемографічного й трудових ресурсного потенціалу (розвиток поселень, динаміка чисельності населення, його якісні та кількісні зміни, міграційний рух, освітній, професійний і соціальний склад, забезпеченість кадрами тощо;

стану та перспектив розвитку виробничої, управлінської й побутової інфраструктури села;

соціальних проблем села (життєвий рівень населення, стан здоров'я, криміногенна ситуація, поширеність соціально небезпечних і неінфекційних хвороб, рівень безробіття, динаміка чисельності працездатного населення, наявність та стан об'єктів соціальної інфраструктури, народжуваності, динаміка старіння населення й обезлюднення поселень тощо).

Висновки. Організаційно-економічний механізм регулювання зайнятості дає змогу за допомогою важелів впливати на процеси розвитку аграрного ринку праці та досягнення ефективної зайнятості, зниження рів-

ня безробіття. Такий підхід спрямований на поєднання сукупності правових норм, методів, важелів, інститутів державного, приватного і громадського впливу на трудовий потенціал села, розширення (доповнення) загальнодержавних цільових соціальних програм збереження й розвитку трудового потенціалу села програмами збереження та примноження трудового потенціалу села, що уможливить запустити вказаний механізм і досягти основних цілей, що стоять перед суспільством та державою в аграрному секторі.

Розробка ефективних підходів до управління процесами на ринку праці має ґрунтуватися на дослідженні економічних, соціальних, демографічних проблем і регіональних пріоритетів. В основу механізму регу-

лювання зайнятості слід покласти підвищення ефективності виробництва, продуктивності праці, розвиток соціальної інфраструктури, заохочення до економічного зростання. В умовах системної кризи українського суспільства розв'язання проблеми ефективної зайнятості в аграрному секторі економіки потребує розробки регіональних програм. Вони дають змогу координувати й коригувати програми сприяння зайнятості населення на всіх рівнях на підставі заходів, спрямованих на забезпечення ефективної зайнятості. Основні напрями регіональних програм передбачають розв'язання проблем підвищення життєвого рівня селян, розвитку соціальної сфери, поліпшення якості робочої сили, організації безпечних умов праці та соціального захисту.

Список використаних джерел

1. *Богиня Д.П.* Соціально-економічний механізм регулювання ринку праці та заробітної плати / Д. П. Богиня, Г. Т. Куліков, В. М. Шамота, Л. С. Лісогор, Л. І. Долгова; за ред. Д. П. Богині; НАН України. Ін-т економіки. – К., 2001. – 300 с.
2. *Бугуцький О.А.* Демографічна ситуація та використання людських ресурсів на селі / О. А. Бугуцький; Ін-т аграр. екон. УААН. – К., 1999. – 280 с.
3. *Гаврилко П.П.* Пріоритети збереження трудового потенціалу сільських територій [Електронний ресурс] / П.П. Гаврилко // Ефективна економіка. – 2012. – № 5. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1149>.
4. *Гнибіденко І.Ф.* Трансформація ринку праці на селі: перспективи оптимізації неформальної зайнятості сільського населення / І.Ф. Гнибіденко, А.Д. Руснак // Економіка України. – 2014. – № 4. – С. 83–93.
5. *Гришнова О.А.* Людський капітал : формування в системі освіти та професійної підготовки / О. А. Гришнова. – К. : Т-во "Знання", КОО, 2001. – 254 с.
6. *Дієсперов В.С.* Продуктивність сільськогосподарської праці [Текст] : моногр. / В.С. Дієсперов. – К. : ІАЕ, 2006. – 273 с.
7. *Долішній М.І.* Геополітичні й економічні аспекти активізації політики ринку праці / М. І. Долішній // Соціально-економічне дослідження в перехід. період. Механізми регулювання регіонального ринку праці: Щорічник наук. пр. – 2002. – Вип. 3(34). – С. 4-13.
8. Економічний розвиток сільських територій України [Електронний ресурс]. – К.: ПРООН, 2012. – Режим доступу: http://cba.org.ua/images/stories/documents/RED_manula_final_printed.pdf.
9. *Євсюков Т.О.* Дослідження сучасного стану сільських територій: підходи, алгоритми, методи / Т.О. Євсюков, І.П. Ковальчук [Електронний ресурс], 2012. – Режим доступу: http://www.zsu.org.ua/2/index.php?option=com_content&view=article&id=1607:2011-04-07-13-57-41&catid=75:2011-03-16-12-34-53&Itemid=112.
10. Звіт про результати аудиту виконання заходів Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року [Електронний ресурс] ; Рахункова палата. – К., 2012. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16740657>.
11. Інноваційне забезпечення продовольчої безпеки в Україні і світі [Електронний ресурс] / М.М. Куласць, М.Ф. Бабієнко, П.А. Лайко, О.Д. Витвицька та ін. // Агроінком. – 2011. – №1-3. – С. 23-28. – Режим доступу: http://iae.faa.org.ua/images/aik/AgroInKom_2011_01-03.pdf.
12. *Краснов Ю.М.* Економічна стратегія ефективної зайнятості / Ю. М. Краснов; Наук.-дослід. екон. ін-т М-ва економіки та з питань європ. інтегр. України. – К. : "Знання України", 2001. – 254 с.
13. *Купалова Г.І.* Мотивація праці та формування ринку робочої сили / Г.І. Купалова // Політика зайнятості; за ред. П.Т. Саблука, О.А. Бугуцького. – К.: Урожай, 1993. – 380 с.
14. *Лібанова Е.М.* Ринок праці в економічній системі : навч. посіб. / Е. М. Лібанова, Д. П. Мельничук. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 262 с.
15. *Мазурок П.П.* Соціально-інституціональні основи формування ринку праці в Україні : моногр. / П.П. Мазурок. – К. : ННЦ "Ін-т аграр. економіки", 2005. – 426 с.
16. *Малік М.Й.* До питання сталого розвитку сільських територій / М. Й. Малік // Економіка АПК. – 2008. – № 5. – С. 51–58.
17. *Мармуль Л.О.* Механізм формування диверсифікаційної політики підприємства в умовах трансформаційної економіки : моногр. / Л. О. Мармуль, М. М. Радева. – К. : ННЦ "Ін-т аграр. економіки", 2006. – 198 с.

18. Мельник С.В. Проблеми зайнятості сільського населення України [Електронний ресурс] / С.В. Мельник, І.В. Ретівцев; за ред. Ю.В. Косинської. – Луганськ: ДУ НДІ СТВ, 2011. – 64 с. – Режим доступу: http://www.lir.lg.ua/docs/zanjatost_sela_2011.rar.
19. Моніторинг ситуації у соціальній сфері в Україні за червень 2015 року [Електронний ресурс] ; Центр перспективних соц. досліджень, 2015. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
20. Надання послуг безробітним сільської місцевості і працівникам сільського господарства в цілому за 2012 рік [Електронний ресурс] ; Державний центр зайнятості, 2013. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/statdatacatalog/document?id=239360>.
21. Несільськогосподарська зайнятість в сільській місцевості України [Електронний ресурс] ; Ін-т екон. дослідж. та політичних консультацій, 2012. – Режим доступу : http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advisory_group/2005/U13_ukr.pdf.
22. Петрова І.Л. Економіко-правові засади забезпечення зайнятості населення України / І.Л. Петрова // Україна: аспекти праці. – 2002. – № 6. – С. 8–11.
23. Петюх В. Ринок праці та зайнятість / В. Петюх. – К.: МАУП, 1997. – 128 с.
24. Русан В.М. Організаційно-економічні інструменти державної аграрної політики в Україні [Електронний ресурс] / В.М. Русан, О.В. Собкевич, А.Д. Юрченко; НІСД. – К., 2012. – 32 с. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/2012_table/1219_dop.pdf.
25. Саблук П.Т. Розвиток сільських територій в контексті забезпечення економічної стабільності держави / П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2005. – №11. – С. 4-12.
26. Якуба К.І. Трудовий потенціал сільських територій / К.І. Якуба // Вісн. аграр. науки. – 2007. – № 6. – С. 72-75.
27. Biernat-Jarka A. Działalność pozarolnicza jako jedno ze źródeł dochodów wiejskich gospodarstw domowych związanych z rolnictwem / A. Biernat-Jarka // Wiejskie gospodarstwa domowe w obliczu problemów transformacji, integracji i globalizacji. – Warszawa : Wyd. SGGW, 2004.
28. Kropsz I. Przedsiębiorczość pozarolnicza jako źródło dodatkowych dochodów gospodarstw rolnych Dolnego Śląska / I. Kropsz // Journal of Agribusiness and Rural Development. – 2009. – Tom 13, Zeszyt 3. – S.123-128.
29. Rak A.M. Strategie rozwojowe pozarolniczej działalności gospodarczej rolników indywidualnych (na przykładzie gminy Brańsk) / A. M. Rak // Rocz. Nauk. – Warszawa, 2008. – SERIA 10, 3. – S.476-481.
30. Skotnyy P. Chosen instrumens of new economy / Pawel Skotnyy, Kazimierz W.Krupa // Conference Proceedings of the International Scientific Conference ICT for Competitiveness 2012. Karviná: Silesian University in Opava. School of Business Administration in Karvina, 2012. – P. 227 – 235.

Стаття надійшла до редакції 31.07.2015 р.

* * *

Новини АПК

Зростання аграрного сектору сповільнило падіння виробництва базових галузей

Завдяки зростанню обсягів виробництва в сільському господарстві сповільнилося падіння індексу виробництва базових галузей. Про це повідомляється в аналітичній записці Національного банку «Оцінка економічного стану України». Зокрема, у липні 2015 року різко сповільнилося зниження індексу виробництва базових галузей (ІВБГ) — до 8,7% у річному вимірі з 17,6% у річному вимірі в червні. Також значно вплинуло на сповільнення падіння ІВБГ зростання обсягів виробництва в сільському господарстві. «Цього року український аграрний сектор, незважаючи на складну ситуацію, забезпечив рекордний урожай ранніх зернових культур, що дозволило збільшити загальні обсяги сільськогосподарського виробництва у липні поточного року порівняно з липнем минулого на 1,9% проти падіння на 17,2% у червні», — прокоментував Міністр аграрної політики та продовольства України Олексій Павленко.

За інформацією ДФС, показник зовнішньоторговельного сальдо по сільськогосподарській продукції збільшився на 250 млн дол. США: з 5,37 млрд дол. (січень-липень 2014 року) до 5,62 млрд дол. у поточному.

Слід зазначити, що 21 серпня під час розширеної наради із зернотрейдерами Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк висловив подяку аграріям за вдалий сезон та високий урожай ранніх зернових культур, який вже перевищив минулорічний рекордний майже на 2 млн т, а також відзначив, що протягом поточного року кожен третій долар, який прийде в Україну, забезпечить аграрний сектор.

Прес-служба Мінагрополітики України